

ZPRÁVA SYNODNÍ RADY

Jsme na jedné lodi

Řekl jim: „Proč jste tak ustrašení, vy malověrní?“ Mt 8,26

Zprávu pro 4. zasedání 35. synodu jsme pojali jako programové prohlášení synodní rady zvolené na období 2021–2027. K nahlédnutí je [zde](#).

Chceme podat 1. zasedání 36. synodu zprávu o tom, jak vidíme naši církev na základě zkušeností z posledního roku (A), vydat počet z toho, co z loňských předsevzetí se podařilo uskutečnit (B) a jaké úkoly vyplývající ze Strategického plánu se daří naplňovat (C).

Během roku 2023 se hodláme podrobně zabývat vyhodnocením Strategického plánu, zejména tím, jaké nové úkoly se objevily a které z nich považujeme za prioritní. Výsledky předložíme 2. zasedání 36. synodu.

A. Jednota v rozmanitosti

Žijeme spolu v jedné církvi. To je věta, kterou považujeme za stále důležitější na více rovinách. Za nejdůležitější považujeme pečovat o jednotu v tom podstatném, Božím evangeliu, a dopřát si svobodu hledání rozmanitých forem jeho sdílení. Pestrost naší církve lze prakticky poznat například na tom, jak je užíván nový zpěvník.

Rozmanitost zažíváme v synodní radě a jsme za ni vděční. Zároveň platí, že „dle svých obdarování a možností se chceme podílet na jednotě církve.“ Během prvního roku společné práce v synodní radě se nám podařilo sladit naši vzájemnou osobnostní i duchovní rozmanitost, rozdělit si kompetence, naučit se otevřeně komunikovat i o záležitostech, na které nemáme jednotný názor, vytvořit atmosféru vzájemné důvěry mezi sebou navzájem i vůči spolupracovníkům z ÚCK. Při plnění úkolů daných řády i rozhodnutím synodu využíváme neocenitelnou pomoc profesionálně vedeného týmu ÚCK. Jsme za tuto podporu velmi vděční, stejně jako za práci poradních odborů a komisí.

V prvním roce války na Ukrajině jsme byli svědky toho, s jakou ochotou pomáhat se naše sbory okamžitě po vypuknutí konfliktu zapojily do přijímání ukrajinských uprchlíků ve svých prostorách i do dalších forem práce. Jsme hrdí na všechny členy sborů a další spolupracovníky a děkujeme jim za to. V diskuzi o spolupráci či slučování sborů, o reformě seniorátů zjišťujeme, jak rozličné a rozmanité jsou naše sbory i senioráty. Máme dostatečné povědomí o tom, že patříme k sobě? Důraz na odpovědnost za vlastní sborové společenství neznamená, že nás ostatní nezajímají. Nikdo není tak silný, aby nepotřeboval druhé. A nikdo není tak slabý, aby neměl druhým co dát.

Synodní rada usiluje o otevřenou komunikaci, využíváme pozvání a jiné vhodné příležitosti k návštěvám sborů a seniorátních akcí, jsme otevřeni osobním setkáním, ke konkrétním tématům a praktickým otázkám pořádáme webináře. Rádi se dozvíme, zda a jak se nám to daří či nedaří. Důležitým partnerem jsou pro nás seniorátní výbory, v minulém roce proběhly podrobné konzultace se všemi seniorátními výbory týkající se perspektivy jednotlivých sborů do roku 2030. Výsledky byly podkladem pro naše rozhodování a plánování, např. pro výhled odvodů do Personálního fondu v nejbližších letech. Vedle schopnosti samofinancování se tak dostává do popředí naší pozornosti stále více systematická péče o kazatele a zaměstnance církve, ale také o dobrovolníky, na jejichž bedrech je život sborů. Staráme se o to, aby přibývalo zájemců o povolání faráře/farářky, oživilí jsme kontakty se studenty teologie a s mladými lidmi v našich sborech.

Uvědomujeme si, že velmi často v církvi napětí kolem některých témat pramení z toho, jak přijímáme autoritu Písma a jakým způsobem Písmo vykládáme. Přijetí druhého bez ohledu na to, jestli vše vidíme stejně, je cennější než názorová shoda a neznamená, že „slevujeme“ ve věcech víry. Spojovat postoje k aktuálním etickým a společenským otázkám s osobním vyznáním víry by nemělo vést ke zpochybnění víry těch, kdo zastávají postoje jiné.

Téma komunikace je pro nás důležité. Jak spolu v církvi komunikujeme, ústně, písemně, na sociálních sítích? Jakým způsobem řešíme neshody, spory, nespokojenost? Jaké svědectví sdělujeme svou komunikací navenek? To podstatné pro dobrou komunikaci jsme se pokusili shrnout v Zásadách komunikace v církvi, které jsme publikovali letos v dubnu. Doufáme, že tento dokument nezapadne, ale bude předmětem živé diskuze.

Pandemie, válka, různé nejistoty, množství práce a nedostatek času – to vše doléhá obdobně na laiky i faráře a vidíme, že mnozí pod tou tíhou ztrácejí síly. Není očekávání sborů/církve od farářů příliš veliké? Farář/ka není vždy super(wo)man, od které/ho se dá očekávat, že za všech okolností bude pevně stát. Jde o pomáhající profesi jako každou jinou a farář/ka se má se sborem vzájemně podpírat. Záleží nám na tom, aby faráři pečovali i sami o sebe a uměli si včas říci o pomoc, pokud ji potřebují. Uvědomujeme si naléhavě, že finanční odluka neznamená jen starost o samofinancování ale také systematickou péči o zaměstnance a také o dobrovolníky.

B. Loňská předsevzetí (citace loňské zprávy jsou uvedeny kurzívou)

Chceme být církví, která pečuje o to podstatné – Boží dar evangelia – a vzájemně i ekumenicky se posiluje v jeho šíření. Centrem naší pozornosti jsou pravidelné nedělní bohoslužby a kázání. V rozvojových plánech sborů to zní také: naším hlavním úkolem je, aby stále bylo kázáno evangelium. Velkou pozornost věnujeme dalšímu vzdělávání našich kazatelů, profesionálních i laických.

Chceme hledat konkrétní podobu našeho poslání, naší misie dnes. Vidíme u mnohých jednotlivců i ve společenstvích naší církve příklady žitého evangelia, autentické víry, dobré naděje. Radujeme se z nápaditých sborových iniciativ, jako jsou dětské tábory včetně příměstských, kavárničky pro seniory, setkání otevřená pro veřejnost (např. “Nekostel”, “Kafe s farářkou”). A nade vše si vážíme všech, kdo jsou připraveni pastoračně přijímat a podpírat slabé a hledající.

Chceme povzbuzovat ty, kteří hledají nové formy společenství a navazují na svědectví těch, kteří šli před námi, a objevují jejich dědictví v novém světle. Pomalu si zvykáme na to, že živé společenství nemusí mít nutně formu samostatného farního sboru. Nechceme v tomto ohledu podléhat jen tlaku okolností, ale hledáme aktivně příklady a cenné zkušenosti u jiných církví. Na počátku tohoto roku se uskutečnila několikadenní cesta našich členů za misijními projekty v Nizozemí.

K živému sboru patří věrné jádro i širší okruh přátel, příznivců a podporovatelů, kteří se různou měrou podílí na sborovém životě: v některých sborech se bohoslužebného života účastní více přátel sboru než jeho členů, jinde se zase účastníci různých dalších aktivit (koncerty, besedy, tábory, atd) bohoslužeb téměř neúčastní. Uvažujeme o tom, jakým méně formálním způsobem tyto bratry a sestry zapojit do rozhodování ve sborech.

V otázkách institučního uspořádání, efektivní správy a řádného hospodaření chceme využít zkušeností občanské společnosti, zejména příkladů dobré praxe z neziskového sektoru. Při konkrétních krocích při správě sborů, seniorátů a celé církve se snažíme postupovat a maximální otevřeností tak, aby zjednodušení a zefektivnění správy církve (např. prostřednictvím digitalizace) bylo přijímáno jako podpora a nikoli zvuře církevní vrchnosti.

C. Jako prioritní úkoly vidíme tři oblasti pokrývající 7 kapitol strategického plánu (SP):

- *citace loňské zprávy jsou kurzívou*
 - ✓ jak jsou úkoly plněny

1) *Společenství, zbožnost a klíčoví lidé (kap. I, II a IV SP)*

Společenství církve tvoří lidé, jim slouží kostely, fary a modlitebny jako prostředí a zázemí. Hodláme v první řadě pečovat o to, aby klíčoví lidé v každém společenství měli potřebnou podporu, vzdělání a zkušenosti. Aby oni i jejich blízcí přijímali pověření k práci pro církev radostně a s důvěrou v Boží zaslíbení. V tomto duchu chceme:

- *povzbuzovat naše sbory i jednotlivce k životu z evangelia v radosti, otevřenosti, naději a s odpovědností za dění ve společnosti, ve světě*
- *dodávat jednotlivým společenstvím i jedincům odvahu k hledání vlastních cest dle rozmanitosti obdarování a místních podmínek, jak naplňovat Kristovo poslání*
- ✓ členové synodní rady jednotlivě i společně navštěvují sbory a seniorátní i celocírkevní setkání – pastorálky, presbyterní konference
- ✓ pozornost věnujeme propagaci kazatelského povolání, vhodnou příležitostí bude také připomínka 70. výročí ordinace žen v naší církvi letos na podzim v Poděbradech
 - *dbát na vzdělávání kazatelů i laiků, které vychází z biblicky založeného kázání a cílí na empatickou pastorační službu všem potřebným v církvi i mimo ni*
- ✓ nový systém vzdělávání budoucích výpomocných kazatelů ve spolupráci s učiteli ETF UK jasně deklaruje náš zájem o kvalitu i náročnost teologického přístupu k Písmu a zvěstování
- ✓ byl připraven manuál pro presbytery a kurátory, probíhají pravidelné webináře, setkávání presbyterů 1x ročně, výpomocných kazatelů 1x ročně a pastoračních pracovníků 2x ročně
- ✓ proběhl webinář o zapojení lidí s mentálním postižením do sboru, jehož nahrávka je k dispozici
- ✓ kurzem pro členy pastýřských rad a seniorátních výborů jsme zahájili vzdělávání zaměřené na prevenci zneužívání moci a sexuálního zneužívání v církvi. Získali jsme pro tuto oblast nové kontaktní osoby z řad kazatelek. Jsme rádi, že toto téma je v církvi většinově přijímáno s velkou vážností
 - *naslouchat hlasům mladých, zapojovat je do rozhodování na všech úrovních, sdílet svou zkušenost, navzájem i společně se nechat inspirovat*
- ✓ byla vytvořena pracovní skupina z členů SR, ÚCK a COM, přizvali jsme zástupce mládeže do PO a komisí, řídíme se podle Ročního akčního plánu a širší Koncepce práce s mládeží
- ✓ ukázalo se potřebné připomenout, jak jsou rozděleny základní kompetence v práci s mládeží, že mládež nepovažuje za nepatřičné, ale naopak za žádoucí, pokud např. staršovstva, seniorátní výbory nebo synodní rada do její činnosti aktivně vstupují a formulují své zadání pro práci poradních odborů mládeže. Na to se chceme zaměřit v příštím období
 - *propojovat aktivity, sdílet zkušenosti a učit se z dobré praxe vlastní i ekumenické*
- ✓ z kontaktů se zahraničními i českými církvemi získáváme důležité informace o tom, jakým způsobem se dá přistupovat k řešení otázek, které jsou v různých církvích obdobné. Pomáhá nám to ve formování našeho rozhodování
- ✓ probíhá plodná spolupráce v pracovní komisi ERC k prevenci sexuálního zneužívání, kde vzniká brožura o této problematice. Činnost jiných komisí ERC naopak vnímáme často jako spíše formální
 - *podporovat dobrou pastorační praxi ve sborech, sbírat a sdílet zkušenosti křesťanské služby, sborové diakonie, kaplanů*
 - *budovat systém péče o zaměstnance církve i dobrovolníky,*

- ✓ dbáme na řádné čerpání dovolené, dále podporujeme a rozvíjíme supervizi (hledáme nové zájemce o službu supervizora), otvíráme další kurz pro týmovou supervizi, výhledově v roce 2024. V jednání je posílení personálního oddělení ÚCK.
 - *podporovat spolupráci s Evangelickou teologickou fakultou a dalšími akademickými i neziskovými institucemi při celoživotním vzdělávání farářů, jáhnů, pastoračních pracovníků, presbyterů, organizátorů církevních setkání, společných pobytů či letních táborů, vnímáme vstřícnou spolupráci.*
- ✓ spolupráci se studenty ETF i studentskou farářkou vnímáme jako vstřícnou, neformální a konstruktivní, i když se nevyhýbá kritice nebo sporným otázkám
- ✓ máme radost ze všech nově zapsaných kandidátů církevní služby
- ✓ těší nás, že učitelé ETF se podílejí na kurzu pro výpomocné kazatele a jsou zárukou jeho kvality
 - *posilovat solidaritu mezi sbory i menšími společenstvími, a zvláště menší společenství povzbuzovat k místní ekumenické spolupráci*
- ✓ přivítáme příklady a dobré zkušenosti v této oblasti jako inspiraci pro další

2) *otevřenost prostřednictvím misie, škol Evangelické akademie a Diakonie (kap. II a VI)*

Nechceme se uzavírat do sebe a s vděčností a jako poslání přijímáme možnosti působení v různých oblastech života, které přináší svobodná společnost. Naše misie navazuje na Boží milostivý pohyb vůči stvoření. V následování Krista se i naše misie orientuje na vyloučené, trpící a nepatrné. Je inspirována Duchem svatým k chvále, radosti a lásce. V tomto duchu hodláme

- ✓ podpořili jsme Poradní odbor pro evangelizaci a misii v jeho dvou větších projektech:
- ✓ ve třech seniorátech probíhají aktuálně společné konzultace a sdílení příkladů dobré praxe k tématu misie a evangelizace
- ✓ po návštěvě naší partnerské Nizozemské protestantské církve zvažujeme možnosti, jak jejich model tzv. Pioneeringu (“průkopnictví” - vytváření sítě misijních a evangelizačních komunit) případně převzít do praxe naší církve.
- ✓ zaměstnáváme na ÚCK misijního pracovníka
 - *podporovat diakonickou práci v rámci naší Diakonie i v našich sborech, budovat vzájemnost mezi církví a Diakonií,*
- ✓ jmenovali jsme novou ředitelku Diakonie a novou dozorčí radu Diakonie; obojí je příležitostí nastavit nově spolupráci mezi církví a její Diakonií
- ✓ ceníme si toho, že Diakonie má na mysli spirituální péči ve svých střediscích i školách a zavádí kaplanskou službu. Společně s vedením Diakonie hledáme, jak co nejlépe nastavit vzájemnou spolupráci při povolávání konkrétních kazatelů, aby vyhovovala jak potřebám Diakonie, tak církve
 - *podporovat vzdělávání v duchu evangelia prostřednictvím škol Evangelické akademie (EA).*
- ✓ kontakt se školami EA je intenzivní především prostřednictvím naší koordinátorky, jejíž práci ředitelé oceňují a řeší s ní různé těžkosti či problémy, které je potkávají
- ✓ Dobře funguje také kaplanská služba a je často oceňována i těmi, kdo se nepovažují za křesťany. Snažíme se posilovat pozici kaplanů i mezi členy pedagogických sborů
 - *podporovat kaplany pověřené ke službě ve věznicích, armádě, ve zdravotnictví i v sociálních službách,*
- ✓ Jmenovali jsme koordinátory pro jednotlivé oblasti, kaplani jednou ročně podávají zprávu SR, setkáváme se i osobně; jsou zváni na pastorální konference

3) otázky řízení, zejména z hlediska podpory a komunikace (kap. V a VII)

Nebojíme se institučních změn, které reagují na změny ve společnosti. Chceme být průvodci sborů těmito změnami. Předpokladem laskavého doprovázení je otevřená komunikace, vzájemné sdílení a solidarita. Zkušenosti z pandemie nám ukazují, že sborový život byl omezován, ale řadu praktických záležitostí jsme se naučili digitalizovat a účinně řešit prostřednictvím internetu. Máme celou řadu schopných a ochotných spolupracovníků, rezervy máme v jejich koordinaci. Hodláme

- pokračovat v digitalizaci a usnadňovat administrativu sborů a seniorátů
- ✓ digitalizace povolávání kazatelů, grantový systém a nově žádosti o dary JJ
 - pokračovat v restrukturalizaci správy církve s cílem vytvořit lepší podmínky pro její službu
- ✓ podařilo se rozprodit diskuzi o reformě seniorátů na konventech i ve sborech, zejména otázka, zda a jak správa církve souvisí se společenstvím církve nad úrovní farních sborů
- ✓ pro synod jsme připravili inventuru dosavadní restrukturalizace církve při přechodu na samofinancování a návrhy opatření či změn s výhledem k roku 2030, kdy by měl být proces dokončen
- usilovat o zjednodušení právního rámce a další zpřehlednění financování církve, využít období přechodu na samofinancování k proměně organizace církve, aby odpovídala aktuální situaci místních společenství i potřebám v jejich okolí
- ✓ převádíme různé činnosti a správní procesy do digitální podoby, postupujeme podle platných řádů a ukazuje se, jak jsou řády v praxi naplňovány (tj. praxe neodpovídá vždy platným řádům a směrnicím), v některých případech je to podnětem pro jejich úpravu a zjednodušení
 - zlepšovat komunikaci mezi ústředím a sbory, úžeji spolupracovat se seniorátními výbory, navštěvovat sbory i využívat online konzultace
- ✓ vydali jsme Zásady komunikace, hodláme jejich naplňování věnovat velkou pozornost
- ✓ online konzultace a hybridní jednání využívají PO a komise SR i seniorátní výbory
- ✓ s některými seniorátními výbory se dařila bližší spolupráce při řešení konkrétních problémů i při setkání na tématem rozdělení seniorátů
 - posílit solidaritu a flexibilitu v péči o církevní stavby transformací Jeronýmovy jednoty do grantového systému obdobného DaRP
- ✓ od letošního roku jsme zařadili žádosti o dary JJ do digitalizovaného systému, další kroky týkající se transformace JJ budou následovat na základě diskuze iniciované loňským zasedáním synodu
 - budovat a vzdělávat personální zázemí, vytvořit databázi expertů pro řadu odborných a administrativních činností.
- ✓ první slibné kroky k vytvoření takové databáze byly učiněny, ale tady nás čeká práce